

A Bizottság nyilvános ülésének anyaga
(2011. évi CLXXXIX. törvény 46. § (1)
bekezdés, 60. §)

**Előterjesztés
az Egészségügyi és Szociális Bizottság ülésére**

Tárgy: Átfogó értékelés az Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2022. évi ellátásáról

Tisztelt Egészségügyi és Szociális Bizottság!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladataik ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – a Képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított 30 napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat felé, amely 60 napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

Az értékelés tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete tartalmazza.

A Képviselő-testület az értékelés megtárgyalásának és elfogadásának jogkörét a Képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 39/2018. (IX.26.) Bp. Főv. XII. ker. Hegyvidéki Ök. Kt. rendelet 4. mellékletének 1.14. pontjában az Egészségügyi és Szociális Bizottságra ruházta át.

A 2022-re elkészített beszámolót az előterjesztés melléklete tartalmazza.

Kérem az Egészségügyi és Szociális Bizottságot, hogy az előterjesztés mellékleteként csatolt értékelést tárgyalja meg, és az alábbi határozati javaslatot fogadja el.

Határozati javaslat:

Az Egészségügyi és Szociális Bizottság – a Képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 39/2018. (IX.26.) Bp. Főv. XII. ker. Hegyvidéki Ök. Kt. rendelet 4. mellékletének 1.14. pontjában biztosított átruházott hatáskörében eljárva – a Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló 2022. évi értékelést elfogadja.

(Döntéshozatal módja: egyszerű többség)

Budapest Hegyvidék, 2023. május „18”.

Láttam:

dr. Gottfried-Tusó Gabriella
jegyző

Fonti Krisztina
alpolgármester

Pokorni Zoltán
polgármester

ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS 2022.

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

A XII. kerületi állandó lakóhellyel rendelkező személyek száma 2020. december 31-én 56 432 fő volt, 2021. december 31-én 55 810, 2022. december 31-én 54 970 fő állandó lakost tartottak nyilván kerületünkben.

A 18 éven aluliak számát korcsoportonkénti bontásban, ugyanerre az időpontra vetítve a következő táblázat mutatja. (Összehasonlítás céljából a táblázat az előző két év adatait is tartalmazza.)

Kerületi állandó lakcímmel rendelkező gyermekek száma

	0-3 év	4-6 év	7-9 év	10-12 év	13-15 év	16-18 év
2020. év	2151	1785	1915	1870	1795	1524
2021. év	2140	1654	1889	1813	1839	1588
2022. év	1970	1652	1802	1826	1825	1673

Az ideiglenes lakcímmel rendelkező gyermekek száma

	0-3 év	4-6 év	7-9 év	10-12 év	13-15 év	16-18 év
2020. év	193	195	169	128	124	97
2021. év	214	188	165	151	129	116
2022. év	239	207	165	147	127	115

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

2.1. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (gyermekvédelmi kedvezmény) részesülők száma, a kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) a meghatározott feltételek szerint a jogosult gyermek számára rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. A jogosultság – a gyermeket ellátó intézménytípustól függően – különböző kedvezményekre jogosít, mint például ingyenes vagy kedvezményes térítési díjú intézményi étkezés, ingyenes tankönyvellátás. Akinak a gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága 2022. augusztus 1-jén és november 1-jén fennállt, az augusztus és november hónapokban pénzbeli támogatásban részesült. Ennek esetenkénti összege gyermekenként 6 000 Ft, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében 6 500 Ft.

A pénzbeli támogatás összege 2022-ben összesen 993 500 Ft volt. Gyermekvédelmi kedvezményben 73 gyermek részesült, tíz elutasítás volt jövedelmi és egyéb feltétel nem teljesülése miatt.

2.2. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

2.2.1. Települési rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A támogatásban az a gyermeket gondozó család részesül, amelyik időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, és ezért a gyermek eltartásáról más módon nem tud gondoskodni. A támogatás jövedelmi feltétele, hogy a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladhatja meg a jogosultsági összeghatár 70 %-át (78 400 Ft), fokozottan rászoruló gyermek esetén 81 %-át (90 700 Ft).

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás 131 gyermek részére került megállapításra 3 216 000 Ft összegben, négy elutasítás volt jövedelmi feltétel nem teljesülése miatt.

2.2.2. Iskolai tanulók szociális ösztöndíja

Az általános iskola 4. osztályának elvégzésétől a szakiskola, középiskola befejezéséig veheti igénybe az a nappali tagozatos gyermek, akinek tanulmányi átlaga a 4-es átlagot elérte vagy meghaladta, és családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a jogosultsági összeghatár 70 %-át (78 400 Ft), fokozottan rászoruló gyermek esetén 81 %-át (90 700 Ft).

A szociális ösztöndíj 45 gyermek részére 2 436 000 Ft összegben került folyósításra. Három esetben került sor elutasításra, jövedelmi feltétel nem teljesülése miatt.

2.2.3. Születési támogatás

Abban az esetben igényelhető, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a jogosultsági összeghatár 70 %-át (78 400 Ft), fokozottan rászoruló gyermek esetén 81 %-át (90 700 Ft), továbbá, ha a gyermeket gondozó család nem rendelkezik a Gyvt. 19. § (7) bekezdése szerinti vagyonnal. A támogatás összege gyermekenként 60 000 Ft.

A 2022. évben 2 gyermek után 120 000 Ft került kifizetésre, elutasítás nem volt.

2.2.4. Tanévkezdési támogatás

Akkor adható az általános iskolában, szakiskolában, középiskolában, főiskolán, egyetemen tanuló gyermeknek, ha családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a jogosultsági összeghatár 70 %-át (78 400 Ft), fokozottan rászoruló gyermek esetén 81 %-át (90 700 Ft). A támogatás a gyermek nagykorúvá válása után is megállapítható, ha szakiskola, középiskola nappali tagozatán tanul és a 20. életévét még nem töltötte be, vagy felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója és a 25. életévét még nem töltötte be. A támogatás összege gyermekenként 14 600 Ft.

112 gyermek részesült tanévkezdési támogatásban 1 635 200 Ft összegben, öt kérelem került elutasításra magas jövedelem, illetve egyéb feltétel nem teljesülése miatt.

2.2.5. Gyógyászati segédeszköz vásárlásához nyújtott támogatás

A gyermek egészségi állapotának megőrzése vagy helyreállítása céljából igényelhető, naptári évenként egy alkalommal. A támogatásra az a gyermek jogosult, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a jogosultsági összeghatár 70 %-át (78 400 Ft), fokozottan rászoruló gyermek esetén 81 %-át (90 700 Ft), valamint nem rendelkezik a Gyvt. 19. § (7) bekezdése szerinti vagyonnal.

A támogatás összege a segédeszköz árának 80 %-a, de naptári évenként legfeljebb 35 000 Ft. Nem biztosítható támogatás a közgyógyellátás keretében 100 %-ban finanszírozott gyógyászati segédeszközök vásárlásához. A Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK) – egykori Országos Egészségbiztosítási Pénztár – által részben finanszírozott segédeszköz vásárlása esetén a támogatás a NEAK finanszírozást meghaladó költségekhez nyújtható, annak legfeljebb 80 %-áig és legfeljebb 35 000 Ft összegben.

A támogatás 10 gyermek részére 273 300 Ft összegben került megállapításra, egy kérelem, jövedelmi helyzetre tekintettel került elutasításra.

2.2.6. Fejlesztést igénylő gyermekek támogatása

A támogatás olyan fejlesztésre szoruló gyermekek részére igényelhető, akik tömegközlekedéssel nem szállíthatók, és ezért a szállításukról gondoskodni kell. Feltétele, hogy a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladhatja meg a jogosultsági összeghatár 140 %-át (156 800 Ft). A támogatás naptári évenként legfeljebb négy alkalommal állapítható meg, új kérelem benyújtására a megállapítástól számított három hónap elteltével nyílik lehetőség. A támogatás összege negyedévente, gyermekenként 30 000 Ft. 2022-ben nem érkezett támogatás iránti kérelem.

2.2.7. Táborozási támogatás

A gyermek közösségben való részvételének, képességfejlődésének elősegítése érdekében a táborozás költségeihez nyújtott hozzájárulásban – tanévenként egy alkalommal – az általános iskolai oktatás keretében tanulói jogviszonnyal rendelkező gyermek részesíthető, akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a jogosultsági összeghatár 70 %-át (78 400 Ft), fokozottan rászoruló gyermek esetén 81 %-át (90 700 Ft), valamint nem rendelkezik a Gyvt. 19. § (7) bekezdése szerinti vagyonnal.

Táborozási támogatás az erdei iskola, a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ által szervezett táborok, valamint egyéb nyári táborok költségeinek megfizetéséhez nyújtható. A támogatás összege a tábor árának 80 %-a, de naptári évenként legfeljebb 30 000 Ft.

2022-ben 11 gyermek részesült 304 000 Ft összegű támogatásban, elutasításra egy esetben, jövedelmi helyzet miatt került sor.

2.2.8. Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer

Önkormányzatunk 2022-ben is csatlakozott a programhoz, amely az esélyegyenlőség jegyében támogatja a szociálisan hátrányos helyzetű fiatalok felsőfokú tanulmányait. A pályázatra azok a XII. kerületben állandó lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű felsőoktatási hallgatók jelentkezhetnek, akik a képzésre vonatkozó keretidőn belül teljes idejű (nappali tagozatos) alapképző és szakképző eredményező alapképzésben, mesterfokozatot és szakképző eredményező mesterképzésben, egységes, osztatlan képzésben, vagy felsőfokú szakképzésben végzik tanulmányaikat. Pályázhattak továbbá a kiírás évében utolsó éves, érettségi előtt álló középiskolások, vagy felsőfokú diplomával nem rendelkező, felsőoktatási intézménybe még felvételt nem nyert érettségizettek, akik a következő tanévtől kezdődően felsőoktatási intézmény keretében teljes idejű (nappali tagozatos) alapképző és szakképző eredményező alapképzésben, egységes, osztatlan képzésben, vagy felsőfokú szakképzésben kívánnak részt venni.

2022-ben 24 tanuló részére biztosított ösztöndíjat az Önkormányzat. A folyósított támogatás összege 2 400 000 Ft volt.

2.2.9. Hegyvidéki Babacsomag

Az Önkormányzat már a babagondozás első időszakához segítséget kíván nyújtani a szülőknek, ezért 2017. március 1-eje óta minden kerületi újszülöttet babacsomaggal köszönt. A csomagot a területi védőnő a csecsemő születését követő első látogatás alkalmával (a kórházból történő hazaadást követő 48 órában) adja át a családnak.

2022 júniusától megújult a program, a korábbinál sokkal tartalmasabb dobozt biztosít az Önkormányzat a családok számára, amely sokféle babaápolási terméket, „Hegyvidéki baba vagyok” logóval ellátott bodyt és kifogót is tartalmaz, valamint különböző hasznos kiadványokat a szoptatásról, csecsemőgondozásról.

A 2022. év folyamán 176 db korábbi és 425 db új típusú babacsomagot osztottunk ki.

A 601 db babacsomag értéke összesen: 18 091 171 Ft volt.

2.2.10. Egészséges Hegyvidék Program gyermekeket érintő szűrési

Az Önkormányzat által évek óta megrendezésre kerülő – kerületi szintű, illetve oktatási intézményekre fókuszáló – prevenciós programok a pandémiás helyzet óta sajnos elmaradtak.

2.2.11. Az iskolák által szervezett nyári táborok önkormányzati támogatása

Az Önkormányzat is segíti a táborok megszervezését egyrészt az általa fenntartott táborhelyeken, másrészt „külső” helyszíneken. Ez utóbbiak esetében az intézmények az alapítványaikon keresztül jutottak a támogatáshoz.

Az önkormányzati támogatás összege 2022-ben összesen 2 200 000 Ft volt.

A támogatásokkal és táborokkal kapcsolatos legfontosabb információkat az alábbi táblázat foglalja össze:

Az intézmények saját szervezésű belföldi és külföldi táborainak önkormányzati támogatása a 2022. évben						
Pályázó intézmény neve	Alapítvány neve	Pályázat megnevezése	A tábor helye	Részvevő gyermekek száma (fő)	A tábor időtartama (nap)	Támogatási összeg
Svábhegyi Jókai Mór Általános Iskola és Német Nemzetiségi Iskola	Jókai Iskola Hegyi Oktatási és Nevelési Alapítvány	Bejárós jellegű kerámia tábor	Belföldi („bejárós tábor)	30	10	150 000
Városmajori Gimnázium	Kálmán Gyula Alapítvány	Belföldi tábor	Mátra	30	13	1 000 000
		Külföldi nyelvi tábor a nyelvi előkészítő osztály számára	Berlin, Németország	18	8	
		Külföldi tábor – német diákcseré (Ludwig Meyn Gimnasium in Uetersen,	Németország	30	9	
		Külföldi nyelvi tábor a nyelvi előkészítő osztály számára	Salamanca, Spanyolország	18	10	
Tamási Áron Általános Iskola, Gimnázium és Német Nemzetiségi Gimnázium	MindenÁron Alapítvány	„Tamásis diákcseré-program 2022”	Németország, Bad-Mergentheim	25	5	500 000
		„Tamásis tanulmányi kirándulás 2022”	Olaszország, Róma”	22	5	
Solti György Zeneiskola	UNISONO Alapítvány	Nyári zenei tábor	Királyrét, Szokolya	40	5	200 000
Virányos Általános Iskola	Virányos Alapítvány	Nyelvi, kézműves és helytörténeti tábor	Kétybodony	30	5	350 000
		Kézműves és helytörténeti tábor	Kisbér	25	5	
		Tanulmányi kirándulás	Olaszország (Gardató)	30	5	
Összesen						2 200 000

2.3. Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

2.3.1. Étkezési térítési díj csökkentése

Az önkormányzat rendelete értelmében a polgármester a Gyvt. által szabályozott normatív kedvezményen felül a gyermekétkeztetésért fizetendő térítési díjat a fizetésre kötelezett kérelmére tovább csökkentheti, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének (2023. március 1-jétől a szociális vetítési alap) kétszeresét (57 000 Ft), és a gyermeket gondozó család nem rendelkezik a Gyvt. 19. § (7) bekezdése szerinti vagyonnal.

A térítési díjkedvezmény mértéke, ha a családban az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkor legkisebb összegét (2023. március 1-jétől a szociális vetítési alap összegét) nem haladja meg, a személyi térítési díj 90 %-a, ha meghaladja, de nem éri el a kétszeresét, a személyi térítési díj 50 %-a.

Térítési díjkedvezményt 21 gyermek esetében nyújtott az Önkormányzat, egy elutasítás született magas jövedelem miatt.

2.3.2. Szünidei ingyenes és kedvezményes étkezés biztosítása

A Gyvt. alapján az iskolai szünetek ideje alatt ingyenes étkezésben részesült 15 hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

Az Ör. alapján ugyanebben az időszakban kedvezményes térítési díjú ebédet igényeltek további 2, szociálisan rászoruló családban élő iskolás gyermek részére. Az FH Gasztró Kft. által készített levesből, főfogásból és desszertből álló csomagolt ebéd a Németvölgyi Általános Iskolában került kiosztásra.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

A kötelező gyermekjóléti alapellátások közül az Önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatást és a gyermekjóléti központot (Családsegítő és Gyermekjóléti Központ), a gyermekek napközbeni ellátását (Bölcsődék), valamint a gyermekek átmeneti gondozását, azon belül a családok átmeneti otthonát és a gyermekek átmeneti otthonát (Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága és az SOS Krízis Alapítvány) szervezi meg.

3.1. Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai)

A Családsegítő és gyermekjóléti Központ (CSSK) tapasztalatai alapján érezhető, hogy a koronavírus-járvány és a jelenlegi gazdasági helyzet mentálisan, és szociális kapcsolataikban megviselte az embereket. A CSSK a **2022. évben 1367 klienssel** dolgozott, ami **15 %-kal több, mint 2019-ben** volt. A pszichológus kollégák terápiás óráinak száma 30 %-kal növekedett. Érzékelhető, hogy a járvány miatti elszeparáltságnak – ami főleg az egyedülállókat viselte meg –, a home office munkavégzésnek és az otthontanulásnak vannak vagy maradtak nyomai.

A kapcsolati konfliktusok kiéleződtek, a családok életében feszültséget okoztak. Az efféle problémák miatt tavaly az Intézményhez fordulók száma 6 %-kal nőtt 2019. évihez képest.

Tavaly átalakult a klienskörük egy része, mivel új ügyfeleik többsége jelzés útján került hozzájuk. Ez abból a szempontból hátrány a segítő munka számára, hogy nehezebb elérni a kliensek együttműködését problémáik megoldásában, mert ezek a családok tartanak a "gyermekvédelmisk"-től, a felnőtt korúak a (többségben rendőrségi) jelzés utáni kapcsolatfelvételre pedig többnyire elutasítóan reagálnak.

Továbbra is cél, hogy az intézmény széles körben elérje a motivált, együttműködésre kész kerületi lakosokat. Ennek érdekében folyamatosan frissítették az intézmény honlapját és Facebook felületét, továbbá a köznevelési intézményekben is hirdetik foglalkozásaikat.

Előnyben részesítették a csoportok indítását, a hozzájuk fordulók igénye szerint: egyedülállók szabadidős és kreatív foglalkozásai havonta, hétfői családi programok havonta, nyári családi tábor, Örökbefogadó Szülők Klubja, agresszív kapcsolatban élő nők csoportja havonta, gyermekdráma csoport hetente, pszichiátriai betegek hozzátartozóinak csoportja kéthetente, gyászcsoporthoz.

A 2021. december 16-i székhelymódosítást követően is a kliensek folyamatosan igénybe vették az intézmény szolgáltatásait. A tapasztalatok szerint nem jelentett nehézséget az új helyszín megközelítése, éves szinten mindössze néhány gyűjtőjegy kiadására volt szükség a közlekedés megsegítésére.

A nehezebben közlekedő kliensek érdekében hétfői és szerdai napokon 9-12 óra között a Kiss János altábornagy utca 28/a. szám alatt a családsegítők ügyeletet láttak el a szociális ügyintézés segítésére.

A költözés ellenére, a 2021. évihez képest növekvő kliensszám mellett a szolgáltatásokat az intézmény biztosítani tudta.

Az intézmény **Család- és Gyermejjóléti Csoportja** alapellátásban az önkéntesen jelentkező, vagy jelzés útján a szolgálathoz került gyerekekkel és családokkal foglalkozik a családsegítés keretein belül. A csoport kiemelt feladata azon problémátípusok ellátása, melyek fókuszában a gyermekveszélyeztetés valamilyen formája áll. Az ilyen esetek feltárása érdekében jelzőrendszert működtet, és a jelzésekre azonnal reagál. A gyermekveszélyeztetést családsegítői munkával kezeli, amennyiben ez nem lehetséges, szorosan együttműködik a gyermekvédelmi csoporttal az esetkezelés érdekében.

2022-ben 607 fővel, 372 családdal foglalkozott a családsegítő munkacsoport együttműködési megállapodás keretein belül. Ezen felül 749 fővel kerültek kapcsolatba egyszeri megállapodás alapján, vagy jelzett probléma miatt felnőttel, illetve nem kerületben élő személlyel.

A 2021. évhez képest jelentősen megemelkedett a jelzőrendszertől érkező jelzések miatt az együttműködési megállapodás nélküli segítő kapcsolat, valamint a nem kerületben élőkre érkező jelzések száma. Jellemzően a 35-49 éves korosztályból került ki a legtöbb kliens, a nemek aránya nem változott az elmúlt évekhez képest. A hozzájuk forduló családok közül az egyedül élők, az 1-2 gyermeket nevelők, valamint a nagykorú gyermekkel élők vannak a legtöbben. Leggyakrabban családi-, kapcsolati konfliktusokkal terhelt családok kerülnek a családsegítőkhöz, de ehhez szinte kivétel nélkül kapcsolódnak lelki-mentális, életviteli és anyagi problémák is.

2022-ben a családsegítők közvetítésével 123 fő, 192 alkalommal kapott tárgyi vagy élelmiszeradományt.

A gyermekeket veszélyeztető problémák megelőzése érdekében a CSSK **észlelő- és jelzőrendszert** működtet, együttműködve többek között az egészségügyi és oktatási intézményekkel, különböző hatóságokkal. A Család- és Gyermejjóléti Csoportban ezt a munkakört egy jelzőrendszeri felelős látja el. Az év elején továbbra is fennálló járványhelyzetben sem csökkent a jelzések száma. Szervezetten, összehangoltan és gyorsan reagált az intézmény a megváltozott körülmények között is. A jelzések nyomán, személyesen vagy online formában, de minden esetben felvették a kapcsolatot a jelzett családokkal. A gyermekes családok esetében azokkal az intézményekkel és munkatársakkal (bölcsődei gondozók, védőnők, óvodai és iskolai pedagógusok, óvodai, iskolai pszichológusok, fejlesztők), ahová a gyermek jár, illetve akik gyermekkel kapcsolatban vannak.

A gyámhivatali megkereséseken túl jellemzően az oktatási intézményektől és a védőnőktől és a rendőrségtől érkeznek a legtöbb új jelzés. Az óvodai-iskolai szociális segítő munka bevezetésével rendszeresebb és kiegyensúlyozottabb az együttműködés ezen intézményekkel, ami 2022-ben tovább segítette az oktatási intézményekben a szükséges jelzések bátorítását. A rendőrségi jelzések száma arányaiban is megemelkedett. 2022-ben jellemzően idősekkel kapcsolatos jelzéseket kaptak, így összesen 412 jelzés érkezett az intézményhez. A szakmaközi megbeszéléseik megvalósultak. 2022. február 24-én a gyermekvédelmi tanácskozás online került megrendezésre; a témaválasztás *a gyermekek pszichiátriai érintettsége* volt.

Az **esetkonferenciák** célja, hogy az érintett szakemberek együttműködésével, rendszeres konzultációkkal megelőzhető legyen a gyermek veszélyeztetettségének kialakulása. Az elmúlt évek tapasztalati alapján kiemelkedő, hogy a Család- és Gyermejjóléti Csoport által szervezett esetkonferenciákon – amelyek az

adott család esetében szerepet vállaló szakemberek, és a család együttes részvételével zajló megbeszélések – a jelzőrendszer tagjai az online felület adta lehetőségeket is kihasználva majdnem minden meghívásra megjelentek, aktívan közreműködtek a megállapodások, döntések előkészítésében. 100 alkalommal hatékonyan sikerült lebonyolítani az esetmegbeszéléseket, esetkonferenciákat is, a hatósági intézkedésekben érintett gyermekek ügyében a gyermekvédelmi csoporttal közösen.

A szociális diagnoszta családsegítői feladatokat is ellát az intézményben, ezért tapasztalattal rendelkezik az intézményhez forduló önkéntes megkeresések, illetve jelzések, krízishelyzetek kapcsán. Az önkéntesen jelentkező családok, gyermekek új típusú, azonnali megoldást igénylő problémákkal találták szembe magukat, amiknek megoldásaira nem, vagy csak szűkösen voltak stratégiáik. Ilyen problémák voltak pl.: a munkahely elvesztése, anyagi gondok és az ebből fakadó lakhatási krízishelyzetek, lelki problémák. Ezeknek a szolgáltatásoknak az igénybevételéhez 12 személlyel készült szociális diagnózis, illetve több alapítvánnyal, civil szervezettel jött létre kapcsolatfelvétel.

2022-ben is folytatódott a **korrepetálás** az intézményben, amit egy családsegítő koordinátor lát el. A koordinátor egyeztet az igényekről és a lehetőségekről, a korrepetáláson való részvétel feltételeiről. A korrepetálások többnyire online felületen folynak. A korrepetitorként foglalkoztatott két egyetemi hallgató példaképként szolgálhat azoknak a gyerekeknek, akik nehéz viszonyban vannak az iskolával. 2022-ben 16 gyermek, összesen 364 alkalommal részesült korrepetálásban.

Balatonfenyves-Alsóbélatelepen visszatérő vendégként hatodik alkalommal **családos tábor** került megszervezésre a családsegítésben lévő gyermekes családok számára. Az üdültetéssel egybekötött program célja, hogy a hasonló élethelyzetekben lévő, hasonló nehézségekkel küzdő családok egy egymást segítő, támogató, önszorgító közösséggé szerveződjenek. Minden évben olyan, az intézmény által gondozott családokat invitálnak meg a programba, akik egyedül érzik magukat élethelyzetükben, nehezen küzdenek meg a mindennapi problémáikkal, társas, támogató és segítő kapcsolatok, ismeretségek létesítésére vágyanak, vagy nehéz élethelyzetük miatt nincs lehetőségük gyermekeik számára közös családi időtöltésekre, élmények biztosítására. A tábor iránt folyamatosan nagy a gondozott családok körében az érdeklődés. 2022-ben 31 fő, összesen 7 család vett részt a nyaraláson.

Ötödik éve folyamatosan működik a **Hétféligi Családos Szabadidős Program**, amire havi rendszerességgel, szombatonként kerül sor. A résztvevő családok száma változó, alkalmanként 4-5 – többnyire gyermekeiket egyedül nevelő – család vesz részt a programokon, melynek célja, hogy a résztvevők között a közös, együtt megszerzett, átélt élményeken keresztül kapcsolatok alakuljanak ki. Cél, hogy egymást támogató, önszorgító kapcsolatok jöjjenek létre, a meglévők pedig tovább erősödjenek. Az évente megszervezésre kerülő nyári családos üdülés pedig terepe annak, hogy újabb családokat tudjanak bevonni, így a két program egymásra épül. 2022-ben 8 alkalommal valósult meg a szabadidős program, összesen 25 fővel.

A **Gyermekvédelmi Csoport** feladatai többek között javaslattevő gyermekvédelmi intézkedésre, a hatósági beavatkozást kísérő szociális segítő munka ellátása, a gyermek családba való visszahelyezésének elősegítése és utókövetése, valamint a területben lakóhellyel rendelkező, szakellátásban nevelkedő gyermekek ügyeinek koordinálása. A csoportban dolgozó esetmenedzserek a hatósági intézkedést kísérő esetkezelés során részben együttműködnek a Család- és Gyermekjóléti Csoportban dolgozó családsegítőkkal, de szükség esetén önállóan is végeznek szociális segítő munkát.

2022-ben **veszélyeztetettség okán** a gyermekbántalmazással-, illetve elhanyagolással kapcsolatos jelzések száma kis mértékben emelkedett a megelőző évekhez képest, de továbbra sem volt kiemelkedően magas. A családi konfliktusokból származó érzelmi megterhelés sok esetben nevelési problémaként vagy beilleszkedési nehézségként jelent meg a hatósági eljárások során, amit az esetmenedzserek a szociális segítő munka eszközeivel igyekeztek megoldani.

A munkacsoport esetmenedzserei a hatósági intézkedést kísérő szociális segítő munkát minden esetben önállóan végezték. Az esetmenedzserek 2022-ben a hatósági intézkedést elrendelő határozatok alapján,

az előző évi adatokat meghaladó számban, 65 kiskorú ügyében végeztek védelembé vételt kísérő szociális segítő munkát, ami heti rendszerességű találkozást jelentett a családokkal, egyéni- és családi konzultációk, családlátogatások formájában.

A nevelésbe vételt kísérő szociális segítő munka során az esetmenedzserek a tavalyi évben 28 szakellátásban nevelkedő kiskorú ügyében segítettek a XII. kerületben élő vérszerinti családokat, hogy a körülményeiket rendezzék, illetve a kapcsolattartást erősítsék.

A XII. kerületben található gyermekotthonokban állandó lakcímmel rendelkező kiskorúak esetében a gyermekvédelmi csoport feladata a vérszerinti szülők tényleges tartózkodási helye szerint illetékes család- és gyermekjóléti központokkal való együttműködés kialakítása, az információk továbbítása, valamint javaslatétel nevelésbe vétel felülvizsgálata- és örökbefogadhatósági eljárások során. Az esetgazda szerepet betöltő esetmenedzser 2022-ben összesen 23 olyan szakellátásban nevelkedő gyermek ügyében járt el, akiknek szülei más kerületben, vagy vidéken tartózkodtak.

A hatósági intézkedéseket a gyámhatóság legalább évente felülvizsgálta, amelynek során javaslatételre hívta fel az esetmenedzsert. 2022-ben a gyermekvédelmi csoport munkatársai 32 felülvizsgálati eljárásban működtek közre, 12 esetben a hatósági intézkedés megszüntetését javasolták. A megszüntető javaslatok kizárólag védelembé vételi eljárásban születtek, a családjukból kiemelt gyermekek visszahelyezését 2022-ben nem sikerült elérni.

Az esetmenedzserek, az előző évhez hasonlóan, a védelembé vételi eljárások többségében a hatósági intézkedés mellőzésére tettek javaslatot, általában a veszélyeztetettség megszüntetésére irányuló családsegítésre való felhívás mellett. A megelőző pártfogás elrendelésére irányuló javaslatok többsége is nemleges volt, a legkisebb beavatkozás elve alapján, bízva az alapellátás keretében nyújtott szociális segítő munka hatékonyságában.

A gyermekvédelmi munkacsoport esetmenedzserei 2022-ben az előző évhez képest jóval nagyobb számban, összesen (a felülvizsgálati javaslatok nélkül) **99 új esetben működtek közre hatósági eljárásban**, amelyek közül 76 eljárás a családban élő veszélyeztetett kiskorúak védelembé vételére irányult. Az esetmenedzserek a hatósági eljárások során a javaslatokat előkészítették, majd a jogszabálynak megfelelően, a Gyermekünk Védelmében informatikai rendszeren keresztül rögzítették, a mellékletet képező véleményeket, esetkonferencia emlékeztetőt feltöltötték. Tekintettel arra, hogy 2022-ben a tapasztalatok szerint a rendszer még nem működött megfelelően, a fejlesztés befejezéséig a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ a javaslatokat nyomtatott formában is megküldte az illetékes hatóságok részére. 2022-ben a gyámhatóság a hatósági intézkedésre tett javaslatokat minden esetben elfogadta. A hatóság kezdeményezésére indult eljárások közül az esetmenedzserek 20 esetben nemleges javaslatot tettek, amelyből 2 esetben a kormányhivatal mégis a védelembé vétel elrendelése mellett döntött. Az esetmenedzserek 2021-ben is rendszeresen részt vettek **védelembé vételi-, nevelésbe vételi-, illetve felülvizsgálati tárgyalásokon**, ahol a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ álláspontját képviselték.

Az esetmenedzserek a javaslatok előkészítése során, az előző évi adatokat meghaladó számban, 69 alkalommal, **esetkonferenciát szerveztek**. A megbeszéléseken az érintett szakemberek a szülők jelenlétében egyeztették tapasztalataikat, mérlegelték a veszélyeztetettség mértékét, rögzítették a szükséges segítségnyújtási formákat, felelősök és határidők meghatározásával, valamint döntöttek a hatósági intézkedés szükségességéről. Az esetmenedzserek az esetkonferencia döntését és a beérkezett véleményeket figyelembe véve tettek javaslatot a hatósági intézkedés (védelembé vétel, megelőző pártfogás stb.) elrendelésére vagy mellőzésére.

A **kórházi szociális munka** során 2022-ben 46 jelzés érkezett, amelyek többsége válsághelyzetben lévő várandós anyákkal, sok esetben kiskorú, szakellátásban nevelkedő kismamákkal és újszülött gyermekükkel kapcsolatban jelzett veszélyeztetettséget. Az esetmenedzser a kríziskezelés során a kórházi személyzettel, az érintett szülőkkel és családtagokkal való személyes találkozást követően minden esetben felvette a kapcsolatot a tényleges tartózkodási hely szerint illetékes család- és gyermekjóléti központtal és a védőnői szolgálattal, valamint szükség esetén javaslatot tett gyermekvédelmi intézkedésre a gyermek biztonságba helyezése érdekében. A járványügyi veszélyhelyzet időszakában a kórházi szociális munkásnak a személyes jelenléttel járó ügyelet ellátására nem volt lehetősége, így a kommunikációt telefonon, e-mailen és online felületen bonyolította.

A **kapcsolattartási ügyelet** keretében biztosított felügyelt kapcsolattartások az intézmény szakmai programjának megfelelően szombatonként 10.00-15.00 óra között zajlottak, a hatóság által elrendelt időpontban és időtartamban. A felek hozzájárulása esetén a megfigyelés zárt láncú hálózaton, monitoron keresztül történt, kép- és hangfelvétel rögzítésével, ami a találkozás zavartalanságát és az objektív tájékoztatás lehetőségét biztosította.

Az elrendelt kapcsolattartások száma az előző évekhez hasonlóan alakult: **11 család, összesen 40 érintett vett részt** a szolgáltatásban. Több esetben előfordult, hogy a találkozások sorozatosan elmaradtak, amiről a szolgáltatást koordináló esztendőzser minden esetben értesítette a hatóságot.

2 eset lezárására került sor, 2 további esetben felülvizsgálat zajlott a felügyelt kapcsolattartás fenntartásával, valamint 1 új családnál előzetes tájékoztatás történt, de hatósági döntés még nem született. A kapcsolattartási ügyelet szolgáltatás az új székhelyen magasabb színvonalú biztonsági- és technikai feltételekkel működik. A kapcsolattartó helyiségben elhelyezett fix kamerák segítségével a teljes szoba jobban belátható, a kép- és hang minőség javult. A felvételek mentése során szigorúbb biztonsági előírásoknak kell megfelelni, ami az adatvédelem szempontjából pozitív változást eredményezett.

Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat heti váltásban, külön erre a célra fenntartott mobiltelefon készülék átadás-átvételével zajlott. 2022-ben gyermekvédelmi szempontból adekvát hívás nem érkezett. Egy esetben a Gyermekvédő Hívószámra érkezett jelzés, amit a készenléti szolgálatot ellátó munkatárs a Család- és Gyermekjóléti Csoport felé továbbított.

Az **Óvodai és Iskolai Szociális Segítő** a korábban kialakított ügyeleti rendszerben látták el a feladataikat, az állami és önkormányzati köznevelési intézményekben. Az alapítványi és egyházi iskolák esetében jellemzően csak összekötő szerepek alakultak ki. A csoportban tíz fő dolgozik, a feladat ellátása a korábban megkötött együttműködési megállapodások szerint zajlott 43 intézménnyel.

A szociális segítők bemutakoztak a tantestületi értekezleteken, az intézmények segítségével elkészültek a tájékoztató anyagok, melyeket a faliújságokon, az iskolák honlapjain érnek el a szülők. Statisztikai adatok alapján 29 intézményben valósult meg havi egynél több találkozás, amely hárommal több, mint a korábbi évben. Szorosabbra fűződött a kapcsolat a Nyitott Világ Fejlesztő Iskolával, a Gennaro Verolino Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégiummal és az ELTE Gyertyánffy István Gyakorló Általános Iskolával.

A feladatellátás a KENYSZI rögzítések alapján a következő 10 intézményben a legintenzívebb: Németvölgyi Általános Iskola, Virányos Általános Iskola, Zugliget Óvoda, Táltos Óvoda, Városmajori Kós Károly Általános Iskola, Sashegyi Arany János Általános Iskola és Gimnázium, Budai Középiskola, Tamási Áron Általános Iskola, Gimnázium és Német Nemzetiségi Gimnázium, Városmajori Óvodák, Testnevelési Egyetem Gyakorló Sportiskolai Általános Iskola és Gimnázium.

A szolgáltatási profil szerint eltérők az intézmények. Különböző igények mutatkoznak az egyéni, csoportos vagy közösségi szociális segítő tevékenységre.

A nyári időszakban a segítők a Mátyás táborban vállaltak feladatot, valamint a szervezésükben nyárbúcsúztató napközis tábor is megrendezésre került.

Az oktatási intézmények elfogadták a segítők jelenlétét, akik részt vesznek a gyermekvédelmi team munkájában. Az óvodai és iskolai szociális segítőt az egyéni segítség keretében – információkérés, tanácsadás, hivatalos ügyek intézése, szociális ügyintézés céljából – felkereshetik a szülők, a diákok, valamint a pedagógusok is. A szociális segítő rendszeresen konzultál más segítőkkel és beavatkozik az iskolákban zajló krízishelyzetekbe. Részt vesz és felkérésre moderálja a szülő-tanár megbeszéléseket. A csoportokban végzett tevékenységek során a pedagógus kérésére megfigyeli a tanulókat csoportos helyzetben, közösség fejlesztő, bántalmazás megelőző és pályaorientációs csoportfoglalkozásokat tart, esetenként szülőcsoportot szervez.

Szeptembertől havi rendszerességgel a kerületben élő örökbefogadó családoknak klub szerveződött. Az Örökbefogadó Családok Klubja nyitott esemény. Célja a kapcsolatépítés, egymás támogatása, élmények, információk, szakmai tudás megosztása, örökbefogadásra, gyermeknevelésre vonatkozó témák közös körbejárása.

Ősszel gyászcsoporthoz indították a szociális segítők, ahol 7 alkalmon át kísérték a 7 és 10 év közötti gyermekeket. Alkotó tevékenységeken és meséken keresztül segítették a szakemberek az érzések, nehézségek feldolgozását.

Az **Ifjúsági Közösségi Tér (Tér)** önálló telephelyen az infrastrukturális feltételek – a korábbi évekhez hasonlóan – a munkacsoport rendelkezésére álltak.

2022-ben a Tér a COVID járvánnyal terhelt időszak végére újra belefoghatott a közösségépítésbe: amely kapcsán új, nem várt nehézségekkel találkoztak a Tér szakemberei. Az ifjúsági munka a változékonysága okán egy örökké mozgásban lévő rendszerre hasonlít. A fiatalok jönnek-mennek a közösségekben, változnak a szükségleteik, a hozzájuk eljutás módszertana. A járvány ezt a nehezen kiszámítható alapot tovább rontotta: a szabályozási környezet és emberek közösséghez való viszonya is folyamatos változásba került (az aktuális járványhelyzettől függően). Könnyen belátható, hogy ez messze nem volt ideális feltételrendszer egy amúgy is sérülékeny közösség felépítéséhez/ megtartásához. Egyre ritkábban jártak csapatosan a Térbe a fiatalok, inkább egyedül érkeztek, bizalmatlanok voltak egymással, sokuk kizárólagos felnőtt figyelmet akart. Rendszeresen találkoztak a fiatalok elmagányosodásával, amit sokszor az internetes térben próbáltak orvosolni. A tanulmányaikban is tetten érhető volt a nagyfokú lemaradás, ami miatt a korrepetálás, felzárkóztatás, valamint a tanulásmódszertani tanácsadás az év során mindennaposá vált a Tér falai között.

Egy sajátos új programja a Térnek a **kerületi szintű kortárssegítő program**. A kortárs segítő csoportot annak érdekében indították el, hogy a kerületi iskolákban választ tudjanak adni a fiatalokat érintő korosztályos problémákra, valamint segítsék a fiatalokat olyan kompetenciák megszerzésében, amelyek személyiségfejlődésükhöz, funkcionáló felnőtté válásukhoz elengedhetetlenek. A kortárs segítők segítségével olyan problémás kamaszokhoz is el lehet érni, akik egy felnőttnek nehezebben nyílnak meg elsőre. A program lebonyolításában a Központ mentálhigiénés tanácsadói, valamint az óvodai-, iskolai szociális segítők is részt vettek. Négy kerületi középiskolából (Sashegyi Arany János Általános Iskola és Gimnázium, BGSZC Budai Gimnázium és Szakgimnázium, Városmajori Gimnázium, Testnevelési Egyetem Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium) 37 gyerek jelentkezett, akik közül 22-en jelentek meg személyes elbeszélgetésre. A szeptemberben induló programból az év végéig mindössze egy fiatal morzsolódott le, tehát 21 fő kortárs segítő fiatal képzése zajlik a Térben jelenleg is.

A Térben 2022-ben 188 fiatal lett névvel regisztrálva, további 84 betérő fiatallal nem készült első interjú (egy-két alkalommal jártak a Térben, pl. pályaválasztási napon, vagy csak elkísérték egy Térbe járó). Ez a szám (188) a tavalyi forgalmi adat közel **10 %-os növekedése**. Közülük 72 fő, tehát közel a fele több, mint 3 alkalommal, 59 fő több, mint 10 alkalommal fordult meg a Térben az év során. Ők tekinthetők a Tér rendszeres látogatóinak. Ha erre az 59 főre átlagot számolunk, akkor egy átlagos térhasználó 26 alkalommal fordul meg a közösségben egy év során. Ez a szám erős megtartó erőről tanúskodik (a Covid sújtotta 2021-es évben mindössze 31 fő látogatta meg a Teret több, mint 10 alkalommal, de ez betudható a korlátozásoknak is).

Az év első három hónapjában a munkatársak a járványügyi védekezés legszigorúbb betartásával (folyamatos maszkhasználat, rendszeres kéz- és felületfertőtlenítés, lázmérés) igyekeztek biztosítani az telephely zavartalan működését. Maximum 10 fő látogathatta egy időben a Teret. Március végén tudott a telephely először iskolai osztályokat fogadni, valamint iskolai csoportot szervezni. Minden hónapban külső programot biztosítottak a fiataloknak a szabadidő hasznos eltöltése céljából.

Nyáron erősen visszaesett a Tér forgalma, ezt a fiatalok nyári elutazása, diákmunka vállalása magyarázza. Augusztus hónapban a fiatalok igényeihez igazodva a Tér 12 órától 18 óráig volt nyitva, ez az előrehozott nyitva tartás pedig beváltotta a reményeket.

Az év második felére, ősztől stabilizálódott a Tér közössége, ill. az iskolai csoportok megtartása is szabad utat kapott.

A **Mentálhigiénés - tanácsadó munkacsoportot** 2022-ben nagyfokú stabilitás jellemezte, szakmailag és emberileg is eggyé kovácsolódott az 5 fős csapat. A családsegítőkkal kapcsolatban szupervíziós segítséggel sikerült az együttműködést tovább fejleszteni, a többi munkacsoporttal csoportközi teameken építették a kapcsolatot.

A csoportban dolgozó munkatársak folyamatosan képezik magukat, rendre részt vesznek az éves családterápiás vándorgyűlésen, valamint családterápiás workshopokon. Többen a tanácsadó szakpszichológus képzésen folytatják tanulmányaikat, ahol az egyik kolléga egy kurzus oktatójaként tevékenykedett az őszi szemeszterben. Narratív terápiás képzésen vettek részt négyen, egyikük pedig a traumafókuszú képzést végezte el.

2022-ben 250 fő vette igénybe a csoport szolgáltatásait, 2006 ülés során. Az egyéni terápiás ülések aránya a családterápiásokhoz viszonyítva növekedett 2021-hez képest. 2021-ben ugyanis 1136 egyéni és 624 pár- vagy családterápiás ülés zajlott (64-36 %-os megoszlás), 2022-ben 1492 egyénire jutott 514 pár- vagy családterápiás (74-26 %). Ez a szám magasabb, mint a világiárvány előtti évek éves forgalmánál is.

Egy másik, ugyancsak megfigyelhető, kis mértékű eltolódás éves összevetésben az önkéntesen a szolgálathoz bekerülő esetek számának emelkedése, a hatóságilag kötelezettekéhez képest. Előbbiek esetében 1587 ülés nőtt 1876-ra (+18%), utóbbiakéban 173 csökkent 130-ra (-25 %). Az ingyenes pszichológiai szolgáltatás híre terjed a kerületben, az önkéntes megkeresések aránya évről évre nő. Különösen a fiatal felnőttek körében tetten érhető ez a növekvő tendencia. Ennek az igénynek megfelelően, a honlapon közzétett email címen közvetlenül is lehet a csoport szolgáltatásaira jelentkezni. Egy harmadik változás a női és férfi kliensek arányának enyhe változása utóbbiak javára az előző évhez képest (67-33 %-ról 55-45 %-ra).

Jellemző a mentálhigiénés és pszichiátriai ellátórendszerre a túlterheltség. A tanácsadó pszichológus kollégák nem foglalkoznak mentális betegségek gyógyításával. Ugyanakkor időnként a tovább irányítási lehetőségek elapadásával, mégis gyakran visznek súlyosabb eseteket is, ami megterhelő. Esetenként pusztán szupportív tevékenységre van lehetőség.

Az ellátórendszer társintézményeivel (Pedagógiai szakszolgálat, Vadaskert) egyeztető találkozókat szerveztek, melyen a pszichológus team is képviseltette magát.

A **jogász által nyújtott szolgáltatások** továbbra sem csak a kliensek számára biztosítottak, hanem a munkatársak esetkezelési munkájához is, mivel nekik sok esetben nem csak szociális szakemberként kell végig gondolniuk eseteiket. A 2022. évben 231 alkalommal, mindösszesen 114 fő vette igénybe a szolgáltatást.

3.2. Gyermek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok

Gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása – Kerületünkben a bölcsődei ellátás igénybevétele során a kerületi gyermekek élveznek előnyt. Az ellátás keretében biztosított gondozásért a szülők térítési díjat fizetnek, melynek összegét befolyásolja a gyermek családjában az egy főre jutó jövedelem nagysága, illetve a gyermek lakóhelye.

A **Svábhegyi Bölcsőde** engedélyezett férőhelye 120 fő, éves feltöltöttsége átlagosan 89,57 %-os, kihasználtsága 62,89 %-os volt a 2022. évben. Az alacsony kihasználtsági mutatót az eredményezte, hogy a megszűnő veszélyhelyzet, ezzel egy időben a karanténok és a szigorú korlátozások enyhülése következtében már a szülők sem vették annyira komolyan az intézménytől való távolmaradást, így amikor már otthon tartották gyermeküket, az hosszabb hiányzást eredményezett.

2022-ben a 196 fő ellátott gyermek közül 112 gyermek étkezett ingyenesen, gondozási díjat 112 fő, étkezési díjat 84 fő fizetett. A teljes ingyenességet élvezők száma 84 fő volt, akik közül 37 gyermek három- vagy többgyermekes családban nevelkedik, 5 fő sajátos nevelési igényű (SNI), 2 fő – szakértői szakvélemény alapján – korai fejlesztésre jogosult, 2 fő tartós betegsége miatt, 5 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekként gyermekotthonban nevelkedik, valamint 33 gyermek a szülő jövedelmi helyzetére vonatkozó nyilatkozata alapján volt jogosult a térítésmentességre. A befizetett étkezési és gondozási díjból az éves intézményi bevétel 16 021 968 Ft volt.

A fent említett SNI és korai fejlesztésre jogosult gyermekek fejlesztését a kerületi Pedagógiai Szakszolgálat segítő szakemberi végezték heti rendszerességgel helyben, a Bölcsődében kialakított fejlesztő szobában.

A **Zugligeti Bölcsőde** engedélyezett férőhelye 96 fő (24 fő szüneteltetett), 2022. évi feltöltöttsége átlagosan 85,5 %-os, kihasználtsága pedig 70,63 %-os volt.

2022-ben a 154 fő ellátott gyermek közül 74 gyermek étkezett ingyenesen, gondozási díjat 93 fő, étkezési díjat 80 fő fizetett. A teljes ingyenességet élvezők száma 53 fő volt, akik közül 30 fő három- vagy többgyermekes családban nevelkedik, 2 fő SNI, 2 fő tartós betegség miatt, 3 fő halmozottan hátrányos helyzetű, 4 gyermek gyermekotthonban nevelkedik, valamint 12 fő jövedelmi helyzetre vonatkozó szülői nyilatkozat alapján volt jogosult a térítésmentességre. 1 gyermek a testvére tartós betegsége miatt csak gondozási díjat fizetett, az étkezése térítésmentes volt.

A befizetett étkezési és gondozási díjból az éves intézményi bevétel 16 408 500 Ft volt.

A járványhelyzet feloldása után visszatértek a Bölcsőde korábbi programjai, újra megrendezésre kerültek a foglalkozások, és a gyermeknap is.

A nyári zárás alatt megújult a Manó csoport fürdőszobája. A korábban a Művész utcai bölcsőde időszakos csoportjába járó gyermekek szeptemberben felvételt nyertek az intézménybe.

A **Krisztinavárosi Bölcsőde** engedélyezett férőhelye 96 fő, 2022-ben a feltöltöttség megközelítőleg 91 %-os, a kihasználtság 72%-os volt. A csoportokban átlagosan 12 kisgyermek tartózkodott. Az elmúlt évben újra szükség volt csecsemőcsoport indítására, ahol jelenleg 12, egy év körüli kisgyermek van.

A bölcsőde engedélyezett férőhelye 96 fő, 2022-ben éves szinten összesen 111 gyermek ellátásáról gondoskodtak. Közülük 56 fő étkezett ingyenesen, gondozási díjat 81 fő, teljes étkezési díjat 55 fő fizetett. A teljes ingyenességet élvezők közül, 12 fő három- vagy több gyermekes családban nevelkedik, 4 fő SNI státusz miatt, 4 fő tartós betegség miatt, 36 fő jövedelmi helyzetre vonatkozó szülői nyilatkozat alapján volt jogosult a térítésmentességre.

2022-ben a befizetett étkezési és gondozási díjból összesen 13 284 832 Ft bevétele volt az intézménynek.

A gyermekek számára az ügyeleti ellátást 2022-ben a Svábhegyi Bölcsőde biztosította, a Krisztinavárosi Bölcsődébe pedig mindhárom bölcsődéből érkeztek gyermekek a nyár folyamán.

A Bölcsőde SNI státuszú gyermekeket is ellát, ez a 2022-es nevelési/gondozási év kezdetén 1 gyermeket jelentett. Korai fejlesztésre jogosult gyermek szintén 1 fő volt. Az év folyamán további 2 gyermek kapott „Korai fejlesztésre-gondozásra jogosult” státuszt, és 3 gyermek SNI státuszt.

A **Művész úti Óvoda és Bölcsőde** többcélú intézményének fenntartói jogait a Hegyvidéki Önkormányzat 2021. szeptember 1-jével vette át. A bölcsőde engedélyezett férőhelye 36 fő, 2022-ben a feltöltöttsége 100 %-os kihasználtsága 56,37 %-os volt.

A tavalyi évben 50 fő ellátott gyermek közül az ingyenes étkezést 20 fő vette igénybe, gondozási díj megfizetésére 45 fő volt kötelezett, étkezési díjat 30 fő fizetett. Az ingyenességet élvező gyermekek közül 11 fő három-, vagy többgyermekes családban nevelkedő, 1 fő tartós betegség miatt, 8 fő a jövedelmi helyzetre vonatkozó szülői nyilatkozat alapján volt jogosult a térítésmentességre. A befizetett étkezési és gondozási díjból 2022-ben az intézményi bevétel 6.454.410 Ft volt.

Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása – A gyermekvédelem alapvető célja, hogy a gyermeket csak akkor emeljék ki családi környezetéből, ha ellátása veszélybe kerül. Ebben az esetben a

gyermeknek az átmeneti otthonban történő elhelyezését kell kezdeményezni. Ilyenkor a megfelelő gondozás biztosítása mellett az a további feladat, hogy a szülő, a Családsegítő és a Gyermekjóléti Központ, valamint az ideiglenes gondozást biztosító átmeneti otthon összehangolt csapatmunkával a gyermek sorsát mielőbbi, végérvényes megoldással – lehetőség szerint a családba történő visszahelyezéssel – rendezze. Amíg ez megtörténik, addig az átmeneti ellátás biztosítja az érintett gyermek számára a családi környezetet.

A cél a családok széthullásának megelőzése. Ezért az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, esetleg védelmet kereső szülőt és gyermekét, a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát, illetve a szülészetéről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ ideiglenes, együttes elhelyezésben és ellátásban részesíti.

A Gyvt. által előírt átmeneti gondozást – gyermekek és családok részére egyaránt – ellátási szerződések útján biztosítja az Önkormányzat, a kapcsolattartó mindkét esetben a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ.

Az ellátási szerződések alapján megbízott szolgáltatók minden esetben értesítik a Családsegítő és Gyermekjóléti Központot a család vagy a gyermek(ek) felvételéről. A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ a családgondozás folytatásával, az otthonok családgondozójával kialakított együttműködés keretében közreműködik a kimeneti lehetőségek felkutatásában, a gyermekek „hazagondozásában”, a családok lakhatásának rendezésében, egzisztenciális biztonságuk megteremtésében.

Az ellátás során folyamatos a kapcsolat a két intézmény családgondozója között. Ez a közös munka kiterjed az ügyintézésben nyújtott segítségre, a család életvitelének, mindennapi működési rendjének újragondolására, amely az átmeneti ellátás mielőbbi megszűntetését eredményezheti.

Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata (gyermekek átmeneti otthona)

A Fehérholló utca Gyermek Átmeneti Otthona 18 éves korig nyújt átmeneti ellátást, ha a gyermek időlegesen felügyelet és ellátás nélkül marad. Az ellátást a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ javaslata alapján veheti igénybe a családban élő gyermek. Testvérek elhelyezése esetén a szolgáltatási díjon felül pénzdíjat kell fizetnünk. 2022-ben kerületünkben nem volt ellátott az intézményben.

SOS Krízis Alapítvány (családok átmeneti otthona)

A Sorsunk és Jövőnk Szeretetszolgálat felmondását követően az ellátást az SOS Krízis Alapítvány biztosította tovább. Az Alapítvány 1997 óta a fővárosi gyermekvédelem meghatározó szereplője. Három otthont és ún. kiléptető lakásokat tart fenn. Az otthonok a IV., a XIV. és a XVI. kerületekben találhatóak, és bármelyikben ellátásba kerülhetnek a rászoruló, elhelyezésük emiatt még gyorsabban megoldható. A szolgáltatási díj összege naponta 1 200 Ft személyenként, az ellátási idő 12 hónap, ami az ellátott kérésére 6 hónappal, illetve tanköteles korú gyermek esetében a tanév végéig meghosszabbítható. Az otthon házirend szerint működik, amelynek szabályai minden bentlakóra kötelező érvényűek.

A szolgáltató a Családsegítő és Gyermekjóléti Központunk által jelzett, maximum két, kerületi illetékességű család egyidejű elhelyezésére vállalt kötelezettséget (8 fő erejéig). Szabad kapacitás esetén ez a létszám túlléphető. Szerződésünket 2018. október 1-jei hatállyal kötöttük, érvényessége 2023. szeptember 30-áig tart.

2022. október 2-ától egy öttagú család tartózkodik az intézményben, az elhelyezésért 546 000 Ft-ot fizetett az Önkormányzat a 2022. évre vonatkozóan.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása

Valamennyi bölcsődében sor került az éves tűz- és munkavédelmi ellenőrzésekre, valamint kormányhivatali-népegészségügyi ellenőrzésre, amelyek során megállapított hiányosságok minden esetben pótlásra kerültek.

A Svábhegyi Bölcsődében 2022-ben az éves tűz és munkavédelmi ellenőrzés mellett a Kormányhivatal Népegészségügyi Osztálya egy Országos Bölcsődei Felmérés keretén belül járt. Ennek eredményeképpen egy konyhával kapcsolatos teszt kitöltésére került sor, ahol az eredmény 86 %-os lett.

A CSSK-ban 2022-ben a kormányhivatali ellenőrzés az új székhely tárgyi feltételeit megfelelőnek találta, a két kifogásra az intézmény az intézkedést azonnali hatállyal megtette.

A fenntartói belső ellenőrzés utóellenőrzését lezárta, megfelelőnek találta a megtett intézkedéseket.

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések)

Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

- Az intézmény folytatja az informatikai korszerűsítést eszközök beszerzésével, másrészt az iktatóprogram működtetéséhez illeszkedően szükséges az Office programok megújítása.
- Az energiamegtakarítás jegyében minden telephelyen megcélazzák az energiatakarékos lámpatestek kialakítását.
- Székhelyükön az irodabútorok részleges cseréjét teszik meg.
- Kihívást jelent a 2022. évi csoportfoglalkozások magas számának megtartása, lehetőség szerint újabb tematikus csoport indítása a kliensigényeknek megfelelően.
- Az óvodai és iskolai szociális munka mentén célul tűzte ki új együttműködések kialakítására új intézmények bevonását. A jogszabályi előírás felett a kerületi bölcsődék felé szintén megajánlják a szociális segítő tevékenységeiket.
- Az úgynevezett „Izlandi-modell” alapján a kerületi tagóvodában megkezdett szülőcsoportokat folytatnák a székhelyóvodában, továbbá kerületi bölcsődét is bevonnának az érintett intézményi körbe.
- Az ifjúsági szociális munka helyszíneit bővítik további intézmények bevonásával. A 2023. évben folytatják a megkezdett kortárssegítő képzést a már működő csoporttal, emellett szeptembertől toborzást követően egy újabb csoportot indítanak.

Svábhegyi Bölcsőde

A Bölcsőde udvarán a telepített játékok egy része cserére szorul, valamint új udvari telepített játékok iránti igény is felmerült.

Zugligeti Bölcsőde

- Az intézmény a fürdőszobák felújítását és a bölcsődei udvar füvesítését szeretné megvalósítani.
- A közeljövőben terveznek pályázni a zöld bölcsőde programra. Ennek keretében fűszer, és gyógynövénykertet hoznak létre, részt vesznek a rovar, és madárvédelemben, komposztálnak stb.

Krisztinavárosi Bölcsőde

- Az elmúlt években sor került két bölcsődei átadó és fürdőszoba felújítására. Jelenleg már csak egy vár korszerűsítésre, ennek megvalósítása szerepel a tervek között.

- Az elmúlt évek tapasztalatai alapján egyre több az átlagtól eltérő fejlődésű gyermek a bölcsődében. Ennek érdekében új és szorosabb együttműködésre van szükség a Pedagógiai Szakszolgálattal, illetve a védőnői rendszerrel. Az intézmény ennek kialakításán dolgozik.

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

A gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők száma a 2022. évben 6 fő volt (5 fiú, 1 lány), ami nagymértékű csökkenést mutat az előző évi 9 főhöz képest.

2022-ben 5 (2021. évben 7) bűncselekményt követtek el, amelyből 1 csoportos elkövetés (rongálás-graffiti) volt.

Életkori megoszlás szerint a tavalyi évben a 18. életévüket betöltő, de a cselekményük elkövetésekor még fiatalkorú elkövető nem volt, a 17. életévüket betöltők száma 3, a 16. életévüket betöltők száma 1, a 15. életévüket betöltők száma 2 fő volt. A 14. életévét még be nem töltött elkövető nem volt.

Az elkövetett bűncselekmények miatt indult eljárások száma:

- lopás: 1
- testi sértés: 2
- rongálás 2

A lopás alkalmával egy 17 éves fiú és egy felnőtt 19 éves fiú loptak egy albérletből. A testi sértés bűncselekmény esetében, egy gimnáziumban egy 15 éves fiú vert meg egy másik fiút, illetve a másik esetben egy 16 éves gyermekotthonos fiú ütötte meg hasonló korú gyermekotthonos társát.

A rongálás bűncselekménynél mindkét esetben graffitiztek épületekre a fiatalkorú elkövetők (18, illetve 17 éves).

A fiatalkorúak tettüket minden esetben beismerték, azonban azok okairól a rendőri szakban nem beszéltek. Ennek oka lehet egyrészt, hogy a kihallgatásokon a törvényes képviselő, apa, anya jelenléte fenyegeti őket, másrészt, hogy ők maguk sem tudnak választ adni a kérdésre. A gyermekotthonokban élő fiatalokat nagyfokú közöny és "nemtörődömség" jellemzi.

2022 április-májusi időszakában, valamint szeptembertől „Szer, ami megváltoztat” címmel drog-prevenációs előadásorozatot tartott a bűnüldözési alosztály egyik munkatársa, aki a diákok, szülők, pedagógusok részére iskolákban tartott előadásokat a droggal kapcsolatos veszélyekről.

A BRFK XII. kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén működik az Iskola Rendőre program. Ennek keretében ősszel, a tanévkezdés során 4, a közlekedésbiztonság szempontjából legveszélyeztetettebb XII. kerületi iskolánál biztosítottak rendőri jelenléte a reggel iskolába érkező, és a tanítási idő végén távozó diákok biztonsága és balesetmentes közlekedése érdekében.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprenvenció stb.)

A már említetteken kívül a **Családsegítő és Gyermekjóléti Központ** számos civil szervezettel működik együtt, amelyek közül a legfontosabbak:

- A gyermekvédelem területén több mint 25 éves tapasztalattal rendelkező Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány munkatársa tartja a szupervíziót a Tér dolgozói számára.
- A Kompania Alapítvány Alter Közösségi Terével rendszeres szakmai kapcsolatban áll a Tér, mivel a két Tér gyerekei átjárnak egymáshoz és mindkét helyszínt látogatják.

- Az ifjúsági szervezeteket tömörítő Ifjúsági Szolgáltatók Országos Szövetsége szabadidős ifjúsági programokon való részvételi lehetőségeket biztosított a Tér fiataljai számára.
- A Családsegítő munkatársai több alapítvánnyal, segítő szervezettel is kapcsolatba kerültek egy-egy kliens segítése mentén: SOS Krízis Alapítvány, Boldog Gizella Otthon, Kézenfogva Alapítvány.
- Mivel több fiatal is mentorálnak, szoros szakmai kapcsolatot tartanak fent a gyermekvédelmi gondoskodásban élő fiatalok támogatásával foglalkozó Világszép Alapítvánnyal.
- A Megálló Csoport Alapítvánnyal együttműködést alakítottak ki kliens fiatalok közös támogatásának céljából.
- A kliensek anyagi nehézségeinek áthidalására adományt biztosított a Magyar Vöröskereszt, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, a Nagycsaládosok Országos Egyesülete és az Eranus Alapítvány.